

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 27. februar 2008
Kontor: Kommunal sundhed
J.nr.: 2008-1433-324
Sagsbeh.: hnm
Fil-navn: Røgfri miljøer: FT-124-udluftning-febr-08

Besvarelse af spørgsmål nr. 137 (alm.del), som Sundhedsudvalget har stillet til ministeren for sundhed og forebyggelse den 15. januar 2008.

Spørgsmål 137:

"Ministeren bedes oplyse, om rygelovens formulering om "udluftning" forhindrer anvendelsen af teknologi til "luftrensning", jf. henvendelse fra Scandinavian Dental Technology, 2006-07, alm. del – bilag 812."

Svar:

Det fremgår af § 3, stk. 1, i lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer, at der ved et rygerum forstås et særligt lokale med gode udluftningsmuligheder eller ventilation. Rygerummet må ikke tjene som gennemgangsrum, og det må ikke indeholde funktioner, som anvendes af andre.

Af lovens § 3, stk. 2, fremgår det, at der ved en rygekabine forstås en fritstående enhed med udluftnings- eller ventilationssystem.

Det følger af lovens § 24, at tilsynet med overholdelsen af loven og de regler, der udstedes i medfør af denne, som hovedregel varetages af Arbejdstilsynet.

Tilsynet med overholdelsen af loven om røgfri miljøer føres som et led i Arbejdstilsynets tilsynsvirksomhed efter arbejdsmiljøloven.

Jeg har derfor bedt Arbejdstilsynet om en udtalelse. Arbejdstilsynet har oplyst følgende:

"Det er Arbejdstilsynets vurdering, at der ikke er noget til hinder for at anvende luftrensere, men også, at de ikke kan erstatte ventilation/udluftning.

Brevet fra Dan Møller, Scandinavian Dental Technology, indeholder en lang række oplysninger om deres aggregater og påstande om administrationen af loven om røgfri miljøer og arbejdsmiljøloven.

Arbejdstilsynet har valgt i det følgende at kommentere de enkelte oplysninger og påstande.

1. *"I forbindelse med hele diskussionen omkring rygestop mener jeg således, at vi har et produkt, der kan effektivisere og forenkle hverdagen for såvel myndighederne som for virksomhederne. Jeg er helt enig i rygestop lovgivningen, men mener, at der mangler*

en mindre tilføjelse, som vil lovliggøre teknologier, der påviseligt vil opfylde hensigten med lovgivningen (forbedring af folkesundheden)."

Som nævnt ovenfor er der - efter Arbejdstilsynets vurdering - intet til hinder for at anvende luftrensere som supplement til udluftning/ventilation.

Der er i stort omfang tale om samme teknologi, som anvendes i rygekabiner. Der tilsættes dog i Scandinavian Dental Technology's produkter yderligere ozon, som i sig selv kan udgøre en risiko.

I bilag til At-intern instruks nr. 15/2007 om passiv rygning, arbejdsmiljølovens område, skriver Arbejdstilsynet:

"Filtrering

Som supplement til ventilation kan man filtrere luften. Betingelsen for, at Arbejdstilsynet finder filtrering acceptabel, er, at den er effektiv, det vil sige, at der er et forfilter, der fanger de grove partikler, et finfilter, der fanger de små røgparkler, og et gasfilter fx et kulfilter, der fanger gasserne. Da levetiden af kulfiltre er begrænset over for den type gasser, der findes i tobaksrøg, skal de skiftes med korte mellemrum.

Såfremt der anvendes recirkulation af rumluften, skal den recirkulerede luft filtreres for at undgå gener."

De filtre, der beskrives i brevet fra Dan Møller, opfylder Arbejdstilsynet betingelser.

- 2. "Med vores teknologi ville det være muligt at sikre et sundere indeklima end ved traditionel udluftning. Ved normal udluftning trækkes luft ind fra gaden – denne luft er fyldt med smog og andre forureningsenheder. Der kommer kun 100 % ren luft ud af denne maskine, og der er ingen bivirkninger ved dens brug."*

Arbejdstilsynet er ikke enig i, at indeklimaet bliver sundere. De omtalte luftrensere er ret effektive, når de virker. Kulfiltre er efter Arbejdstilsynets oplysninger ikke særligt effektive over for tobaksrøg, og kræver hyppig udskiftning. Det er ikke oplyst i det fremsendte materiale, hvorledes man vil sikre at filtrene forbliver effektive eller udskiftes hyppigt. Endelig kan ingen af de beskrevne filtre fjerne kuldioxid, som dannes både ved menneskers ånding og forbrænding.

- 3. Vores teknologi vil, udover at kunne fjerne de sundhedsskadelige luftbårne elementer fra røgen og reducere generne fra rygning, også forbedre det generelle indeklima og dermed helbredet blandt personalet. Teknologien eliminerer vira, bakterier, sporer/toksiner fra skimmelsvamp, gasser og dampe fra bl.a. byggematerialer, farlige partikler fra printere m.m."*

Det er formodentlig korrekt, at filtrene kan fjerne de beskrevne påvirkninger i et vist omfang. Arbejdstilsynet mangler dog dokumentation for påstanden. Endelig fjerner de først påvirkningerne fra luften, når de er opblandet i luften.

4. *"Teknologien kan skaffes for en langt lavere pris, end det vil koste at installere rygekaminer eller ventilationsanlæg (koster typisk kun 1/3 af alternativerne)."*

Arbejdstilsynet har ikke kendskab til priser, men filtrering kan, som omtalt, kun supplere ventilation.

5. *"Teknologien ville være perfekt både som en permanent løsning eller i en overgangsperiode, hvor der gives et varsel på f.eks. 2 år før et totalt rygeforbud. Det er en billig løsning, som ikke efterlader dyre og ubrugelige installationer i bygningen."*

Det er ikke Arbejdstilsynet vurdering, at filtre kan erstatte ventilation, men kun supplere den.

6. *Teknologien kunne gøres obligatorisk for værtshuse under 40 kvm, som på nuværende tidspunkt intet skal gøre for at forbedre indeklimaet efter den nye rygelov."*

Det er ikke korrekt, at små værtshuse intet skal gøre for at forbedre indeklimaet. I ovennævnte At-intern instruks nr. 15/2007 om passiv rygning, Arbejds miljølovens område, skriver Arbejdstilsynet:

"2.2 Ventilation i rum hvor der ryges, samtidig med, at der er ikke-rygende ansatte til stede

Hvis der må ryges i arbejdslokalerne, eller hvis ansatte skal opholde sig sammen med rygere i længere tid, er det nødvendigt med en god ventilation. Er der meget røg, vil det normalt være nødvendigt med mekanisk rumventilation.

Der vil ikke være tale om procesventilation, hvorfor der ikke er krav om kontrolordninger på ventilationsanlægget.

Rumventilation kan udformes efter to forskellige hovedprincipper: opblandingsventilation og fortrængningsventilation."

Der skal således ske tiltag til forbedring af indeklimaet i lokalerne, hvis det skønnes nødvendigt. Arbejds miljøloven gælder ved siden af lov om røgfri miljøer, så i lokaler, hvor der stadig må ryges, er der ikke sket ændringer i forhold til tidligere.

7. *"Løsningen er 100 % fleksibel, og man har således mulighed for at skifte rygerumsløkke, hvis dette skulle blive nødvendigt – man vil således ikke være bundet til at benytte det samme lokale i al enighed fremover."*

Arbejdstilsynet har ingen kommentarer.

8. *"Sidst men ikke mindst gør denne teknologi livet langt lettere for såvel virksomhederne som for det ressourceplagede Arbejdstilsyn. I dag er der absolut ingen retssikkerhed for virksomhederne, idet loven ikke præcist formulerer, hvad "god udluftning" vil sige. Det ene værtshus bliver måske pålagt at investere 300.000 kr. i et nyt anlæg, mens naboen*

slipper. Denne konkurrenceforvriddning kan denne teknologi være en del af løsningen på (maskinen koster ca. 40.000 kr.)”

Alle værtshuse med samme problemer skal træffe ensartede foranstaltninger. Arbejdstilsynet vil efter en periode have besøgt alle virksomheder og således have sikret et ensartet minimumsniveau.

9. *”Teknologien er godkendt i forbindelse med rygning i andre lande – eksempelvis i Tyskland.”*

Som beskrevet ovenfor, er der intet til hinder for at filtrere som supplement til ventilation. Arbejdstilsynet godkender generelt ikke anlæg, og har ikke kendskab til, hvorvidt de omtalte anlæg er godkendt i Tyskland og eventuelt under hvilke forudsætninger.

10. *”Arbejdstilsynet har over for os givet udtryk for, at de finder den nuværende lovgivning mangelfuld og ikke tilstrækkeligt gennemarbejdet. Arbejdstilsynet stiller sig, i dialogen med os, undrende over for, at man ikke lovliggør effektive løsninger til recirkulation af luften.”*

Arbejdstilsynet har ikke kendskab til en dialog om dette emne og tager afstand fra det påståede indhold. Et rygeforbud, altså en total fjernelse af forureningskilden, vil altid være bedre end filtrering. Som beskrevet ovenfor, er det ikke ulovligt at bruge filtrene som supplement.

11. *”I praksis siger Arbejdstilsynet, at de normalt godkender rygerum, hvis disse har et anerkendt system – det har dog i praksis ikke været muligt at få forhåndsgodkendt teknologien, og virksomhederne investerer ikke i et system, som ikke med sikkerhed kan godkendes?”*

Arbejdstilsynets hjemmeside om rygeloven siger om rygerum og rygekabiner:

”Kan du få forhåndsgodkendt et rygerum eller en rygekabine?”

Nej, det er der ikke mulighed for - hverken efter loven om røgfri miljøer eller efter arbejdsmiljøloven. Du kan eventuelt få rådgivning hos en arbejdsmiljørådgiver. Rådgiveren kan beregne udsugningen, så røgen ikke spreder sig til lokalerne ved siden af.”

Arbejdstilsynet vil ikke acceptere et rygerum uden ventilation/udluftning.

Hvad angår udtalelsen fra Rigshospitalet, ser Arbejdstilsynet det som en bekræftelse fra hospitalets side på, at man i visse situationer har brugt aggregaterne til at formindske antallet af partikler og reducere antallet af mikrober.

Generelt ser Arbejdstilsynet AirClean aggregaterne som filtre, der kan fjerne støv og visse gasser fra luften. Da tobaksrøg kun vanskeligt tilbageholdes af kulfiltre, er det nødvendigt med en god vedligeholdelse for at sikre

virksomheden. De kan ikke tilføre frisk luft og således ikke erstatte ventilation. Desuden virker de ved at filtrere rumluften, forureningerne skal således findes i luften før de kan fjernes. Filtrene kan være et supplement til ventilation, men ikke erstatte den.”

Jeg kan henholde mig til det af Arbejdstilsynet udtalte.